

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM.

Ara: 50 fillér

1965. MÁRCIUS 1.

Egyetemünk párt-végrehajtóbizottságának határozata a nevelőmunka színvonalának emelésével kapcsolatos feladatokról

A pártbizottság és az Egyetemi Tanács ez év február 1-én közös eszmecsere-t folytatott A nevelőmunka egyes kérdései egyetemünkön címmel. Az ülésen szereplő írásbeli előterjesztés és a vita alapján, a nevelőmunka további javításával kapcsolatban főfeladatunkat a pub a következőkben jelöli meg:

A tanszéki pártcsoportok

segítsék elő a tanszékere, illetve azok egyes tagjaira háruló nevelőfeladatok minél jobb ellátását és különös gondot fordítsanak:

- hallgatókkal való egyéni foglalkozás segítésére,
- a tananyagok tanszéki megvitatásakor azok nevelőhatásának elemzésére,
- A tanszék és a KISZ-alapszervezetek vezetőségei, valamint a hallgatói pártcsoportok közötti szorosabb kapcsolat kialakításán keresztül, és más úton is, ösztönözzék a hallgatókat, hogy problémáikkal bátran keressék fel a tanszégeket, tanáraikat.

d) A tanszéken belüli kádermunka előmozdítására az egyes oktatók munkáját és magatartását az eddigénél sokoldalúbban vegyék figyelembe.

e) A tanszékhez kapcsolódó TDK-munkával való törődést szorgalmazzák.

A pártbizottságok vezetőségei időnként számoltassák be a kommunista tanszékvezetőket, illetve pártbizalmiakat, s olykor egyes oktatókat a hatáskörükbe tartozó nevelőmunka kérdéseiről, problémáiról.

A KISZ-munka nevelőhatásának

legfontosabb feltétele a KISZ-csoportok ifjúkommunista közösségi jellegének erősítése, munkájuk tartalmi megjavítása. Ennek érdekében

- A KISZ-alapszervi vezetőségek az eddigénél többet és rendszeresebben foglalkozzanak taggyűléseken és más fórumokon a tagságot leginkább érdeklő ideológiai-politikai kérdésekkel, tanulmányi problémákkal, továbbá a KISZ-csoportok munkájának, belső életének egyéb fontos tartalmi kérdéseivel.

Az eddigénél nagyobb gondot fordítsanak a KISZ-aktivisták helyes munkamódszerének kialakítására.

A KISZ-bizottság vizsgálja felül a csoportaktivákat, hogy alkalmasak-e feladataik ellátására, s szükség esetén cseréket hajtszon végre.

A KISZ-alapszervezeti vezetőségek biztosítsák, hogy valamennyi évfolyam, rendszeresen (2-3 hetenként), önkéntes részvétellel tartson politikai köröket és gondoskodjanak azok megfelelő színvonaláról; a csoportmegbízottak adjanak érdemi feladatokat ezzel kapcsolatban a csoport egyes tagjainak.

A KISZ-szervezet gondoskodjon róla, hogy a csoportaktivák, illetve vezetőségek az egyes tanárokon keresztül, vagy más úton rendszeresen tájékoztassák a tanszégeket, illetve a kari tanácsokat a hallgatók körében felmerülő politikai, ideológiai, erkölcsi stb. problémákról.

A KISZ-bizottság

a fentiekén kívül is minden alkalmas eszközzel törekedjen a hallgatói öntevékenység fokozására, és a szabad idő észszerű, minél hatékonyabb felhasználására.

Ennek érdekében:

- fokozza a KISZ-tagság társadalmi munkába való szélesebb körű bevonását, elsősorban a munka jobb megosztásán keresztül,
- vizsgálja meg annak lehetőségét, miként kapcsolódhatnának be — főként felsőéves hallgatóink — az Ifjú közgazdász mozgalomba,
- az ifjúsági klubélet fejlesztésében tartsa szem előtt a klubélet közigazdasági jellegének fokozását (nem szüntesse meg természetesen annak sokoldalúságát és színes változatosságát), igénybe véve a tanárok közreműködését ebben ugyanúgy, miként a kollégiumi szakkörök tevékenységének további fellendítésében is,
- a Közgazdász szerkesztőségével együttműködve, fokozza a KISZ-munka, s általában a hallgatói öntevékenység kérdésével való rendszeresebb és szélesebb körű foglalkozást a lapban — mindenekelőtt a pozitív tapasztalatok terjesztése, a hallgatók helyes ideológiai és erkölcsi szemléletének és a kritikai szemlélet további javítása céljából,
- a Testnevelési tanszékkel — és a szakszervezettel — együttműködve, fokozza erőfe-

szítéseit a nem versenyszerű sportolás (turisztika, különböző házi bajnokságok) kiszélesítésére, minél nagyobb számú hallgatószám bevonásával.

KISZ-szervezetünk az eddigénél következetesebben lépjen fel a tanulmányi fegyelmet sértőkkel, és a nem ifjúkommunistákhoz, illetve egyetemi hallgatókhoz illő magatartás-beli jelenségekkel szemben.

Javasoljuk a szakszervezetnek,

hogy a tanári alapszervezetek és az szb fokozottabban működjen közre a nevelőmunka színvonalának emelésében, döntően a következőkkel:

- a nevelés elvi és konkrét gyakorlati kérdéseivel kapcsolatos viták rendezésével,
- az oktatók egymás óráinak — különösen a szemináriumoknak (gyakorlatoknak) és szakszemináriumoknak látogatására és a tapasztalatok kicserélésére való ösztönzéssel,

e) a tanárok munkafegyelmének — azon belül a nevelőmunka rájuk eső részének ellátásának további javításával, d) az oktatók munkájának értékelése, anyagi és erkölcsi elismerése (előléptetés, alkotószabadság, jutalmazás stb.) során a tudományos, oktató és nevelőmunka egységes elve érvényesítésének fokozott segítségével.

Valamennyi kommunista

— a tanárok és diákok egyaránt bármely állami vagy mozzalmi szervben tevékenykedjenek is, járjanak elől jó példával a nevelőmunka színvonalának emelésében; mindenekelőtt saját feladataik ellátásával; mások ugyanerre való ösztönzésével és segítésével, aktív kezdeményezéssel, és nem utolsósorban a neveléssel kapcsolatos állami határozatok, elgondolások és célkitűzések eredményes megvalósításában történő közreműködésükkel.

Egyetemi színvonalat!

Nyolc-tíz tantárgyból hallgat előadásokat s vizsgáznak egyetemünkön egy-egy hallgató. Hetenként 18-20 órát tölt — köztük — az előadótérben. Van-e ennnyire szükség? Kell-e előadást tartani olyan tárgyakból, amelyeket a jegyzetből, tankönyvekből magyarázat nélkül is megtanulhatnak, s az előadásokon amúgy sem hangzik el több, mint ami nyomtatásban is olvasható? Így van ez — hogy példát is mondjak — a gazdaságföldrajzzal, áruismerettel, statisztikával, könyvvitel-
...
Sok tárgyból kellene az előadások — de nem feltétlenül a tananyag minden részéről. Ha a jegyzetből is megtanulható adatok, tények ismertetések helyett az előadók beszámolójának a legújabb problémákról, tudományos eredményekről, napjaink világgazdasági kérdéseiről, az számunkra sokkal tanulságosabb lenne.

Nem szabad ezeket a javaslatokat félreérteni — természetesen elengedhetetlenek az előadások a legtöbb tárgyból, különösen matematikából vagy politikai gazdaságtanból. De még ezeket is fel kellene frissíteni új, nem mindennapi, nem közismert tudományos anyaggal. A politikai gazdaságtan előadásokat például az árendszert, az ipárszervezést mai kérdéseivel.

Az előadások koncentrációja, felfrissítése mellett az egyetemi közigazdasági oktatás másik problémája az, hogy heti 14-16 óra szemináriumi foglalkozáson hasznosan, eredményesen dolgozni lehetetlen. A szemináriumnak az lenne a célja, hogy ott kutatási eredményeket vitassanak meg. Ilyen körülmények között ez nem megy. Kevesebb és kötetlenebb, a hallgatók önálló munkáját jobban megkövetelő szemináriumi munkára lenne szükség. Lehetőséget adni és egyben rászorítani a hallgatókat az öntevékenységre. Hogyan készülhetne fel másként egy fiatal közgazdász olyan feladatokra, amelyeket majd a hetvenes években kell megoldani? Nagyon kevés egyetemet végzett fiatal közgazdász képes önálló, tudományos, alkotó-elemző munkára. Javítani kellene a hallgatók munkabeosztását, a kialakult tanulmányi rendszeren, hogy az oktatás megfeleljen az új és mindig megújuló igényeknek.

Brüll Mária

Haász Árpád köszöntése

Az Elnöki Tanács nevében a Munkaéremrend arany fokozatát nyújtotta át Haász Árpád elvtársnak február 17-én Molnár János művelődésügyi miniszterhelyettes. A kitüntetés átadásánál jelen volt dr. Meisel János, főosztályvezető, dr. Pach Zsigmond Pál, egyetemünk rektora, és dr. Kahulits László, az egyetemi pártbizottság titkára.

Haász elvtárs

Hírül adták a lapok, hogy nyugalmába vonulása alkalmából, egyetemünkön végzett tudományos, oktató és közéleti tevékenységének elismeréseképpen a Munkaéremrend arany fokozatával tüntették ki dr. Haász Árpád elvtársat, a közigazdaságtudományok doktorát, a világgazdasági tanszék volt vezetőjét. A hetvenedik életéhez közeledő professzor súlyos betegen, kórházi ágyán vette át az Elnöki Tanács magas kitüntetését.

Ez a kitüntetés másfél évtizedes odaadó tudományos, oktató és nevelői tevékenység elismerése. Ez a másfél évtized egy színes, gazdag, mindenekelőtt pedig küzdelmes életű része.

Haász elvtárs a Dunántúl romantikus nyugati sarkában, az Őrségben született. Jogásznak készült — miközben a történelem az első világháború borzalmai közepette a szocialista forradalom szülési fájdalmaiban vajúdott. A fiatal pesti jogász Ady forradalmi költészetének rajongója. A radikálisuló munkásmozgalom, a Galilei Körön, majd a Kommunista Magyarországi Pártján keresztül, generációjának legjobbjával együtt életreszólóan összeköti sorsát a magyar és nemzetközi munkásmozgalom, a haladás ügyével.

A Tanácsköztársaság idején magas kultúrpolitikai beosztásban tevékenykedik. Ezután az emigráció évei következnek: Ausztria, Franciaország, Szovjetunio, majd München és a hitleri fasizmus növekvő veszélye elleni harc. Ebben az időben jelennek meg álleveken tudományos megalapozottságú harcos publicisztikai írásai közgazdasági és politikai témákról különböző nyugat-európai haladó sajtóorgániumokban. Haász elvtárs különösen kiemelkedő munkát végez az Osztrák Kommunista Pártban. A harcos illegális kommunista nem kerülhetett el a fasizmus poklát, az auschwitzi haláltábor. De a harc itt is éltető eleme, a tábor ellenállási mozgalmanak vezetői közé tartozik.

A felszabadulás után hazatérve meredekebben ivelő pályák helyett a tudományt választotta. Korántsem akadályok nélkül, katedrát szervez a nemzetközi gazdasági és politikai kérdések hazai marxista oktatására. Munkái, különösen a Korunk kapitalizmusa c. könyvben közzétett tanulmányai itthon és külföldön egyaránt nagy elismerést váltottak ki. Fiatal káderek egész sora nevelkedett irányítása alatt. Nemcsak tudó-

mányos munkáját, kibontakozásukat kísérte figyelemmel, de politikai fejlődésüket, látszatra lényegtelennek tűnő személyi, anyagi problémáikat is. A fiatalság ügye mindig és mindenek felett szívügye volt.

Tevékenyen részt vett az egyetemi és a budapesti pártbizottság, a békemozgalom, a tudományos ismeretterjesztés munkájában. Az ellenforradalom időszakában, a kaotikus állapotok közt nagy jelentőségű volt helytállása az egyetem vezetésében.

Egyetemünk munkásságának másfél évtizede folytatását jelenti harcos életútjának. Nagy kár, hogy betegsége akkor választotta el tőlünk, amikor munkájának gyümölcsei még csak kezdenek beérni. Szeretnénk, ha ezek a gyümölcsök a jövőben még sokszor szolgálhának közös örömeink forrásául. Ezt remélve, köszöntjük Haász elvtársat kitüntetése alkalmából az egyetem oktatói, hallgatói és mindazok nevében, akik ismerik, szeretik, tisztelik őt.

Kubik István

Dr. Huszár Géza

Lapzárta után kaptuk meg a hírt, hogy dr. Huszár Géza, a matematikatudományok kandidátusa, nyugalmazott egyetemi tanár, aki hosszú éveken keresztül egyetemünk matematikai tanszékének vezetője volt, február 21-én, 69 éves korában elhunyt. Temetése március 1-én, hétfőn délután 3 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

A felszabadító hadsereg katonái. (Kép az egyetemünkön rendezett vietnami kiállítás anyagából.)

Tiltakozógyűlés az aulában

„A dél-vietnami partizánok hősi harca során az amerikai agresszorokat súlyos veszteségek érték, amelyeket Észak-Vietnam békes lakosságán torolnak meg, felrúgva a nemzetközi jog szabályait is.

A reakció fő célja, az úgynevezett „kommunista veszély” elhárítása, azaz, a szabadságáért küzdő vietnami nép partizánharcának vérbefojtása.

A hős dél-vietnami nép nincsen egyedül ebben a harcban. Mellette állnak a haladó gondolkodású, békeszerető emberek milliói, akik elítélik az imperialista provokációkat, felháborodással tiltakoznak az agresszió ellen. Ebben a harcban a vietnami nép mellett állunk mi is, magyar egyetemi hallgatók.”

(Nyusztai László beszédéből)

EXPORT - IMPORT

Biró József külkereskedelmi miniszter előadása egyetemünkön

Az utóbbi időben csaknem mindenki valamilyen formában bekapcsolódik abba az országos méretű vitába, melynek középpontjában jelentős átfogó kérdések szerepelnek: Hogyan javítsuk meg gazdaságunkat és hogyan gyorsítsuk meg gazdasági fejlődésünket? Melyek azok a tényezők, amelyek nehézségeket, akadályokat gördítenek célkitűzéseink maradék nélküli teljesítése elé?

Nekünk, közgazdászoknak — egyetemünk oktatóinak és

hallgatóinak egyaránt — aktívan részt kell vennünk ezekben a vitákban. A viták célja: a problematikus kérdések megoldása, a közeli és távoli tervek elkészítésénél szerepet játszó tényezők helyes mérlegelése, és a szakzerű vitairányítás.

Fenti célokat voltak hivatva szolgáló párttaggyűléseink, melyek során február 15-én a kereskedelmi kar pártalap-szervezetének meghívására, Biró József külkereskedelmi miniszter tartott előadást.

dollár devizanyereség mutatkozik. (Az alumínium eladásánál még ennél is több.)

Mi legyen hát akkor a mérvadó, mi dönti el, hogy egy országból milyen termékeket érdemes kivinni? Megnyugtató választ sajnos, egyelőre erre a kérdésre nem tudunk adni. Két tényezőt kell feltétlenül szem előtt tartani: egyik maga a nagyobb devizanyereség, a másik az, hogy olyan relációban kell eladnunk, ahonnan az ellentét-ként szereplő termék importálása gazdaságosabb, mintha ezeket máshonnan szerezzük be. Példánkban a timföld exportálása a nagyobb devizanyereség miatt még mindig kedvezőbb, mint a kevesebb forintrafordítást igénylő bauxit kivitele, és az előbbi exportját határozottan előnyben kell részesítenünk.

Az árszínvonal

vizsgálatánál kiderült, hogy a közvéleménnyel ellentétben Magyarország számára, nem a dollár, a márká, vagy a font a legkedvezőbb deviza, hanem a rubel. (Ennek kritériuma ugyanis az árszínvonal, melyet az egy piacra vonatkozó összes import és export árák összevetése útján számíthatunk ki és hasonlíthatunk össze.) Mert bár a Szovjetunióból vásárolt nyersanyagokat (ezek teszik ki behozatalunk döntő részét) 8—10 százalékkal drágábban szerezzük be, mint a nyugati piacokon tudnánk, exportáraink viszont 30—35 százalékkal kedvezőbbek, mintha ugyanezen terméket tőkés piacon adnánk el. Ilyen számításokat kell elvégeznünk relációkra bontva, és irányt szabni kereskedelmünk további alakulásának. A fentiek figyelembe vételével várható, ha nem is a közeljövőben, hogy tovább növekszik a szocialista országok, ezen belül elsősorban a Szovjetunió részesedése külkereskedelmünkben.

Bizonyára sokan ismerik a vállalati tartalékolás rendszerét, azt azonban már kevesen tudják, hogy az eltitkolt tartalékok mennyi problémát okoznak a tervezésben, a rendelkezésünkre álló eszközök és források felmérésében. A mérlegek évközi elemzése nem ad reális képet helyzetünkről, viszont ennek egyenes következménye az is, hogy a felmerülő hibák kijavítására nem tudunk hatékony évközi intézkedéseket hozni.

Sok szó esik az ország ügynevezett végzetes eladósodásáról is. Adósságunk van, de ezt még rosszindulattal sem nevezhetjük végzetesnek. Minden közgazdász tudja (a hallgatók is), hogy a nagy beruházások nem egy esetben külföldi hitelek igénybevételével történnek, és a hosszulejárathitelek törlesztése 5—10, esetleg 20 évig is eltart. Nyugodtan mondhatjuk, hogy a jelenlegi adósságállományunk egy egészségesen fejlődő gazdaság passzívuma. A helyzet akkor súlyos, ha az adósságállomány spontán alakul ki, és amennyiben a mi adósságállományunk megnövekedésében a spontaneitásnak van része, úgy ez számunkra is probléma, és tervezési metodikánk korrekcióját igényli.

Az előadás után több hozzászólás hangzott el. Ezekre és a feltett kérdésekre adott válaszai között Biró elvtárs külön hangsúlyozta, hogy egyetemünk oktatóinak is segíteniük kell a problémák megoldásában. Egyrészt, közvetlenül: tudományos kutatómunkájukkal, javaslataikkal és tanácsaikkal, másrészt közvetve a hallgatók oktatása útján.

Az előadást méltán előzte meg nagy várakozás, a megjelent hallgatók érdeklődésével, különösen tetszett, őszinte, kritikus hangvétel.

Szuhay Lajos

Rudas László — első rektorunk

80 éve született Rudas László, a lenini eszmék egyik legelső és legkiválóbb hazai propagandistája. Vezető alakja volt a felszabadulásunk utáni marxista ideológiai frontnak. Részt vett a pártoktatás egész hálózatának megszervezésében. A központi pártiskola első igazgatója, majd (1948-tól) a Közgazdaságtudományi Egyetem rektora lett. Egyike azoknak a kiváló ideológusoknak, akikre mint előadókra is szívesen emlékeznek.

Hallgatói közül ma többen egyetemünk oktatói (Mátyás Antal, Kiss Arthur, Szabó Kálmán, és így sorolhatnánk tovább), akik szeretettel emlékeznek vissza lebilincselő logikájú, friss szellemes, élvezetes — elméletileg mélyen megalapozott, mégis közérthető előadásaira. Akkor, amikor a hallgatóság nagy része vallásos, vagy határozottan elleneséges nézetekkel eltelve hall-

gatta Rudas professzort, különösen nagy érdem, hogy előadásai iránt soha sem csökkent az érdeklődés.

Mátyás Antal elvtárs elmondta, hogy az előadásokon feltehetőleg kérdések között gyakran provokatív jellegűek is voltak. Ezeket ragyogó logikával, letűnő vitakészséggel, szinte megsemmisítette.

Óriási tárgyi tudása volt, amit egész életműve ékesszó-lóan bizonyított. Szuggesztív hatása, tudós propagandistaként dolgozott. Rendkívüli egyénisége, a belőle sugárzó belső tűz emberformáló erővel hatott. Sokan mondták és mondják ma is, hogy előadásainak köszönhetően hamis világnézetük átforgatók, mások pedig marxista világnézetük megszilárdulását.

Halála óta másfél évtized telt el, de tevékenysége művein és tanítványain keresztül, ma is hat közöttünk.

Rugalmas ármechanizmust

Az MSZMP Központi Bizottsága mellett működő közgazdasági elméleti munkaközösség „Az árképzés közgazdasági alapjai a szocialista építés jelenlegi szakaszában” címmel vitát folytatott. A vita után megrendezett egyhetes kollokvium összefoglaló téziseit dr. Csikós-Nagy Béla „Rugalmas ármechanizmus és anyagi érdekesség” című, a Figyelőben megjelent cikkében foglalja össze.

Az ártípus körül kialakult vita lassan nyugvópontra jut: „... világos, hogy az árcentrumban a társadalmilag szükséges ráfordításnak kell állnia” — írja a szerző. A szükséges ráfordítást pénzben a termelés és értéklánc fejezhetjük ki. Kialakult vélemény, hogy a „... fejlett ipari országokban csak a termelésben lekövető eszközök figyelembevételével lehet kiépíteni az árrendszert”.

A vitában részt vevők helyesen tartották a múlt esztendőben bevezetett 5 százalékos eszközleltézési járulékat. Célszerű ezen az úton továbbhaladni, de hangsúlyozták, hogy ártípusunknak a társadalmi tisztajövedelem nagyobb részét az összérték, kisebb részét a bérek arányában kell realizálni.

Az ármechanizmussal kapcsolatban kijelentik: „Olyan rugalmas ármechanizmust kell kialakítani, amely szem előtt tartva a szocialista társadalom érdekeit, a tervek megvalósulása alapján megfelelően alkalmazkodik az áru- és pénzkapcsolatok természetéhez”.

Rugalmas ármechanizmus kialakítása érdekében a következőket javasolják: „Az iparban úgy lehet eljárni, hogy néhány fontosabb alaptermék és élelmiszer árát hatóságilag rögzítjük, a végtermékekre maximál árakat vezetünk be, az ipari félkésztermékek, kooperációs alkatrészek stb. árát pedig felszabadítjuk”.

A mezőgazdaság ármechanizmusát már rugalmasabb az iparnál. E területen nem új ármechanizmus kialakítására, hanem a jelenlegi továbbfejlesztésre van szükség.

Mindezek mellett felvetődött a világgazdasági problémák az export- és importtermékek belföldi és külkereskedelmi árának kérdése. Az utóbbi a vitán, mint valutáris kérdést fogták fel. A belföldi árak rugalmas mechanizmusa széles körben lehetővé teszi majd: „... hogy az importtermékek árképzésében a világgazdasági ár meghatározó szerephez jusson. Gyakorlatilag ez úgy valósítható meg, hogy az átlagos importárcsökkentés az árképzés alapjává válik”.

A vita során hangsúlyozták, hogy az árszorozókat meg kell különböztetni a valutaárfolyamtól. (A valutaárfolyam egy valuta cseréérték. Az árszorozó: egy termék kül- és belföldi árának aránya, vagyis árfolyam, vármok és illetékek összege.)

Felmerült az az elgondolás, hogy szüntessék meg az exportban részesülő termékek állami árszabályozását. Ezt a feladatot a devizagazdálkodás keretében kell megoldani. A belföldi és külkereskedelmi ár

kapcsolatának új alapokra helyezése feleslegessé teszi a külkereskedelmi árkiegészítést, amit „árkiegészítési import-export-kasszákkal célszerű majd helyettesíteni”.

Az új ármechanizmus a szocialista gazdaság áruviszonyait tükrözi, s a tervezésben szemléletbeli átalakulást követel, mert a jelenlegi tervezési rendszer nem a tervszerű árukapcsolatokról nyújt képet, hanem arra ad választ, hogy milyen a megmért áru- és pénzvizonyok mellett a tervteljesítés.

Feltárták az ártípus, ármechanizmus, jövedelemelőváni formák és az anyagi érdekesség rendszerének kölcsönhatásait. A nyereség maximalizálásában való érdekesség esetén, fel lehet oldani bizonyos mértékű az egyszerű és bővíthető újratermelés, a termelészabályozás és beruházászabályozás közötti elkülönültséget. Nem cél az árakban olyan mértékű nyereséget realizálni, ami fedezi a tervszerű eszközönövekmény teljes ágazati szükségleteit.

A maximalizált nyereség-tömeg, a rugalmas ármechanizmus célszerű formái mellett helyes gazdaságszervezést biztosít, de csak a valutaérték stabilitásának megőrzése esetén, ha tehát nincs inflációs folyamat. Kialakult az a nézet, hogy a nyereség-tömeg emelkedésével progresszíven emelkedő nyereségadó volna szükséges, melyet úgy kell megállapítani, hogy

— fennmaradjon a dolgozók nyereségrészesedése.

— megvalósuljon a termelésbővítés egyik forrásként az önfinanszírozás,

— az új ármechanizmus miatti kockázattalálásra a vállalatokat anyagilag is teherbíróképesnek kell tenni.

A felsorolt tézisek alapján, az árreform az iparban rövidesen végrehajtható, a mezőgazdaságban pedig hosszabb folyamat. Ugyanakkor viszont az árrendszerben kívánatos változtatások szoros összefüggésben vannak egész gazdasági mechanizmusunk reformjával.

— Lakatos —

„Elég lesz a szövegelésből”

Reggeli csúcsforgalomban történt a ruhatárban. A ruhatárosok szinte izdáltak a munkában s a gyorsabb kiszolgálás érdekében kérték az ablaknál állókat hogy tárdjanak előbbre. Ekkor az egyik ablaknál álló csoportból elhangzott a címben szereplő kijelentés.

S mivel aki mondta, nem vállalta a kijelentést, utólag elgondolkodhatna saját becsülete felett.

A ruhatár dolgozói több megbecsülést érdemelnek, s ezt sok hallgató megszívlelné. Ha pedig az illető „szövegelésnek” tartja a ruhatárosok kérését, úgy egyszer menjen be a ruhatárba, csak félóra, a csúcsforgalom idején.

„A külkereskedelem szerepe a magyar népgazdaságban és további fejlődésében”

Külkereskedelmünk abból adódóan, hogy a nemzeti jövedelemben 30—35 százalékkal részesedik, speciális helyzetben van. A népgazdaságban mutatkozó eredmények, illetőleg a teljesítés során felmerülő nehézségek sok esetben a külkereskedelemben válnak nyilvánvalóvá.

A miniszter elvtárs ezúttal néhány évet, aktuális problémát vetett fel. Így került sor piaci helyzetünk, a gazdaságosság, a külkereskedelem tervezése, valamint az ösztönzés részleges elemzésére, amit több hozzászólás követett.

A külfölddel folytatott kereskedelmünk komoly problémája

a piaci munka.

Nem vagyunk elég rugalmasak, gyakran az események után állunk meg, amiért a változó piaci helyzetet, a külföldi igények számunkra kedvező alakulását, még lehetőségeinkhez mérten sem tudjuk kihasználni.

Üzleteink bizonyos része ügynökökön és más közvetítőkön keresztül bonyolódik, áruink csak ezek közbeiktatása útján jutnak el a külföldi fogyasztókhoz. Ide számíthatjuk még azt is, hogy kialakult bizonyos piaci szokások, ismeretségi körök, amiket megváltoztatni, ha szükségesnek is látszik, nem könnyű. Gyakori eset, hogy külföldi raktár hiányában vagyunk kénytelenek nagykereskedőknek átadni áruinkat.

A tervek nem ritkán tapasztalható feszítettség, a devizahiány, a mennyiségi szemlélet stb. mindenáron való eladásra készlet, s mondanunk sem kell, ezeknek ugyancsak „ára van”.

Ami a kedvezőbb ár elérését szolgáló eszközöket és módszereket illeti, közülük csak néhányat emelünk ki.

Külföldön: a kirendeltségek létszámának emelése, tevékenységük kiterjesztése, minden bizonnyal segít majd a piac speciális igényeinek feltérnyelésében, szokások, jellegzetességek kiismerésében. Ha a piacon közvetlenül kezünkben tartjuk a kereskedelmet, már lényegesen kevesebb probléma vetődhet fel.

Belföldön: a helyes ösztönzési rendszer kidolgozása és következetes végigvitele eredményezhet árváltozást. Addig azonban olyan kérdésekre kell megnyugtató választ adnunk, hogy mit tekintünk az exportárak bázisának? Milyen tényezők és milyen súllyal szerepeljenek a kialakítandó árakban?

Régóta folyik a kísérletezés arra vonatkozólag, miként lehet eredményesen hatást gyakorolni az iparra, a termelő üzemekre, hogyan tudnánk őket értékeltebbé tenni, nemcsak a termelésben, de az értékesítésben is. A problémát az okozza, hogy nincs egységes anyagi ösztönzés. Más elv szerint jut nyereséghez a termelő, más elv szerint a külkereskedelmi vállalat. A termelő vállalatok dolgozói és vezetői a mennyiségi teljesíté-

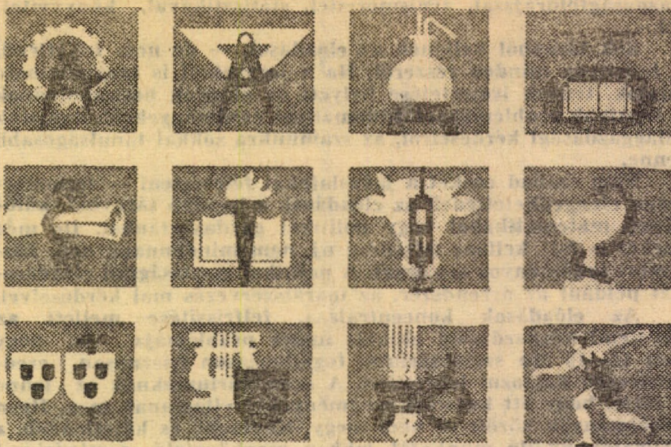
mény után részesülnek jutalomban. Így nem csoda, ha a minőségileg magasabb szintű munkát igénylő exporttermékek, nem mindig megfelelőek, gyakran adnak okot reklamációnak. A külkereskedelmi vállalat fő tevékenysége az áru értékesítése. Nyereségrészesedése is attól függ, mekkora árbevételre tesz szert, illetve mennyivel tud az előírtól kedvezőbb árakat elérni.

Ezen ellentmondás feloldását több termelő vállalat esetében, lényegében megoldottnak tekinthetjük, mégpedig azért, hogy az üzemek dolgozóinak nyereségrészesedését is az eladott áruból befolyt árbevétel, illetve az itt jelentkező nyereség nagysága határozza meg. Több könnyűipari üzemet után, ezt a módszert vezették be a Medicor Külkereskedelmi Vállalat és az Orvosi Műszergyár összevonásával. Előbbi, mint önálló külkereskedelmi jogi személy megszűnt és együttesen „exportra” termelő ipari nagyvállalattá „kért” szerepelnek, mely nemcsak elnevezésében különbözik az önálló exportjoggal felruházott külker. vállalatoktól. E vállalat esetében a kibocsátott termékek többsége exportra kerül, kézenfekvő tehát, hogy a vállalat egész kollektívája aszerint részesüljön prémiumban, illetve nyereségrészesedésben, amilyen eredményt a termelés zömét kitevő exportárak eladása útján elérnek. A külkereskedelmi vállalat bevétele a termelésbe, vagyis a fentiek azonban csak olyan termelővállalatok esetében alkalmazhatók, ahol a termék döntő többsége kivitelre kerül.

Az export gazdaságossága,

mint ismeretes, azt fejezi ki, hogy az eredmények milyen ráfordításokkal állnak szemben. Ennek legelterjedtebb mutatója az úgynevezett G-mutató, amit lehet vállalati, iparági és népgazdasági szinten számítani. Ez a mutató választ ad arra a kérdésre, hogy egységnyi deviza (dollar, rubel, korona, lei stb.) kitermelése mennyi forintrafordítást igényel. A probléma egyszerűnek látszik. Vagyis olyan árukat kell exportálni, amelyeknél legkedvezőbb a mutató. Példaként álljon előttünk az alumíniumgyártás különböző fázisainak G-mutatója. A bauxit G-mutatója 16,6 Ft/dollar, az ebből készülő timföld 39,8 Ft/dollar, az alumíniumé pedig 67,5 Ft/dollar. Ezek alapján akkor járunk el helyesen, ha lehetőségeinket figyelembe véve, szinte kizárólag bauxitot exportálunk. A valóságban azonban egészen másként áll a helyzet. Ha ugyanis figyelembe vesszük egy másik, hasznosabb mérő külkereskedelmi mutatót, a devizanyereséget (mely kifejezi, hogy az ország az exportügyleten keresztül most több devizával rendelkezik, mint ennél elméletileg rendelkezne), ez éppen ellenkező irányú ösztönzést vált ki. A 6 tonna bauxit eladásánál 166 Ft/dollar, az ebből nyert 2 tonna timföld eladásánál pedig 180

Kinek van ötlete?

AMI MINDEN EGYETEMI-ÉS FŐISKOLAI HALLGATÓT ÉRDEKEL

A legutóbbi beiratkozásnál szétosztott tájékoztató-kiadvány fedőlapján a különböző egyetemek és főiskolák emblémáit láthatjuk... Kivéve, (szinte rájár a szánk, hogy azt mondjuk: természetesen) a mi egyetemünkét. Ezúttal mégsem azért maradtunk ki a sorból, mint máskor, midőn egyszerűen megfeledkeztek rólunk, hanem mert nekünk nincs ilyen jelképünk, amit a többi egyetem jelvénye közé tehetnénk.

Valahogy megfeledeztünk erről az apróságokról... Fontosabb dolgokkal kellett törődnünk. De intézményünk immár a 17. életévét tapossa, (?) és illene ezt a kis mulasztást pótolni.

Az embléma megtervezéséhez frappans ötletekre van szükség, ezért kérjük, hogy akinek tetszik a gondolat, küldje be kidolgozva, vagy akár vázlatosan, sőt szóban leírt elképzelés-ként is terét a Közgazdász szerkesztőségébe, lehetőleg még március hónapban. Így az áprilisban megrendezésre kerülő egyetemi közgazdász napok egyik célkitűzése, hogy segítsen egységesebbé szervezni a tanulói és dolgozó „közgazdász társadalmat” közös erőfeszítésünk révén egy kifejező jelvényben ölthetne testet.

Újságíró-tehetségkutatás PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége, a Közgazdászok Karolta Tehetségkutató Pályázatát hirdet egyetemünk azon hallgatói részére, akik ambíciót éreznek az újságíróhivatáshoz.
A pályázatra lapunk szerkesztőségébe kell beküldeni március 25-ig

Legalább három írást,

melyek között tudósítás, riport, interjú, cikk, szatíra, kommentár vagy glossza egyaránt szerepelhet. (Novellával és verssel pályázni nem lehet).

Eddig megjelent írásokkal is

pályázhatnak a hallgatók, ha azokat egy évnél nem régebben közzé tették.

A legjobb írásokat lapunkban közöljük.

Az újságírószövetség az alábbi jutalmakat ítéli oda:

- I. díj 500,— Ft
- II. díj 350,— Ft
- III. díj 200,— Ft

„Csak nála ne menjek!...”

Rövid közvéleménykutatás után kiválasztottuk és felkerestük egyetemünk legfélelmetesebb híru vizsgáztatóit. Megtehetjük volna ezt statisztikák alapján is, de ennek eredménye nem biztos, hogy fedné a valóságot. Egy vizsgáztató többnyire nem az adott jegyek átlagosa, hanem a buktatások magas száma által válik „rettegetté”. Aki egyszer „jól megalapozza hírnevét”, arról már az idő is csak nehezen mossa le ezt. (Ha egyáltalán megteszi.)

Három kérdést tettünk fel:

1. Véleménye szerint, mi az oka annak, hogy a hallgatók túl szigorúnak tartják, és félnék Önétől vizsgáztatni?
2. Hogyan látja saját vizsgáztatói módszerét?
3. Tapasztalatai szerint, mely típusú hallgató jut Önénél leghamarabb a kirúgás sorsára?

Ezek után szóljanak meg az érdekeltek, hallgassuk meg válaszaikat.

Dr. Tóth Ferenc adjunktus, számvitel-tanszék:

— Maga a kérdés meglep, mert nem tartom magam szigorúnak. Tudom, hogy megfelelő követelményeket támasztok a hallgatókkal szemben év közben is. A vizsgán igyekszem a hallgatók tudását reálisan megítélni. Türelmesen végig szoktam mindenkit hallgatni. Mivel az adott jegybe erősen beszámítom az évközi munkát, általában azok nem szeretnek nálam vizsgázni, akiknél ez nem kielégítő.

— Alapvetőnek az elméleti felkészültséget tekintem. Ha valaki gyakorlati feladatát jól megoldja, az önmagában még nem jelenti az anyag biztos tudását. Ez lehet rutin, bema-golás, sőt puskázás is — minden elméleti megalapozás nélkül. Ilyen esetekben előfordul, hogy az illető hallgatót újra meghívjuk.

— Az a hallgató, akinek válaszaiból az látszik, hogy neki minden mindegy, saját sorsa sem érdekli, annak vizsgálja legtöbbször elégtelen. Meg

kell mondanom, hogy engem azért érdekel az ok is, ami emögött rejlik. Néha komoly problémák okozzák a közömbös magatartást, de a tudás jelenlegi objektív megítélésén ez nem változtat.

Papp Sándor adjunktus, politikai gazdaságtan tanszék:

— Az említett hírnévnek sajátos történeti előzményei vannak. 1960-ban a januári vizsgák idején érkeztem haza féléves szovjetunióbeli tanulmányutamból. Először mérnök-közgazdászokat utóvizsgáztattam. Elégtelen felkészültségüknek tudható be, hogy körülbelül 80 százalékuk ismét megbukott. Egyébként ma ez az arány sokkal alacsonyabb. Az viszont, hogy nem szeretnek nálam vizsgázni, a vizsgamódszeremmel magyarázható.

— Kérdéseimet nem a tankönyv címei szerint adom fel. Nagyjából persze ez jellemző a tanszék összes vizsgáztatóira. A kérdések átfogó jellegűek. A felelethez kevés a tété-

VÁLASZ a „Hogyan látják a hallgatók” címen megjelent észrevételekre

A cikk lényegében két problémát vet fel, amelyekre válaszolni szeretnék. Az első: a II. évesek gyakorlati jegye, a másik pedig a kéthetenkénti 4 órás szemináriumok problémája.

H. T. elvtársnak igaza van abban, hogy a második évesek gyakorlati jegyének megadásában bizonyos módszerbeli különbségek voltak az egyes szemináriumvezetőkénél. Ez természetesen nem arra vezethető vissza, hogy a tanszéki értekezlet nem döntött ebben a kérdésben.

1964. szeptember 28-i tanszéki értekezletünk határozata a következőt tartalmazza: „A gyakorlati jegy megadását a félévi munkához és beszámolóhoz kötik. A szeminárium-vezető joga, hogy a beszámolóval eltekintsen és a gyakorlatokon tanúsított tudás alapján megajánlja a jegyet. A diákok közül bárki kérheti, hogy beszámoltassák. A beszámolóknak december 19-ig meg kell történnie.”

Több szemináriumvezető a diákok passzivitása és felkészületlensége miatt, amelynek tényét H. T. elvtárs is elismeri, nem tudott nyugodt lelkiismerettel elfogadható gyakorlati jegyet megajánlani, és ezért szükségesnek tartotta a beszámoltatást. Az vitathatatlan tény, hogy néhány szemináriumvezető hibát követett el; voltak, akik mindenkit beszámoltattak, mások pedig a beszámoltatást nem bonyolították le december 19-ig, hanem azt későbbi időpontra tették.

A kéthetenkénti 4 órás szemináriumok új módszert jelentenek a politikai gazdaságtan oktatásában. Minden új módszer bevezetése egy sor nehézséggel jár.

A kéthetenkénti 4 órás szemináriumra azért van szükség, mert a heti 2 óra nem elegendő arra, hogy az egyes témákat az irodalom feldolgozása alapján önállóan és teljes mélységben meg lehessen vitatni. Igen komoly hiányosságok voltak a kötelező irodalommal való ellátottság terén. A tanszék elegendőnek tartotta azt, hogy a könyvtárban megjelölje a kötelező irodalom jegyzékét, és nem kísérté figyelemmel, hogy Központi Könyvtárunk beszerzi-e megfelelő példányszámban a szükséges műveket. A második félévre vonatkozóan Miszti elvtárs határozott ígéretet tett arra, hogy a kötelező irodalommal való ellátottság terén komolyabb fennakadások nem lesznek.

A tanszék szívesen fogadja, ha egyetemünk hallgatói az oktatás módszerére, a tananyag korszerűségére vonatkozó észrevételeikkel elősegítik oktatónevelő munkánkat. Megjegyzéseiket közölhetik a Közgazdászban, de eljuttathatják közvetlenül tanszéki tisztségbe.

Politikai gazdaságtan tanszék

Meszéna György adjunktus, matematika tanszék:

— A matematikában az elbírálás legnagyobb problémája az elégtelen és az elégséges közötti határ megvonása. Az az érzésem, hogy én nehezen kerekítetek, nem szoktam kegyelemből ilyet tenni. Van bennem egy elég erős kialakult meggyőződés — az itteni „néptömeggel” véleményével szöges ellentétben —, hogy a jövőben közgazdászoknak igen nagy szüksége van a matematikára. Ha például valaki be-megy a könyvtárba, és meg-néz egy közgazdasági folyóiratot, jól láthatja a fejlődés útját. Ez a fő oka annak, hogy szigorú vagyok. Elképzelhető, hogy szigorúbb, mint más, de ezen a jövőben sem kívánok változtatni.

A vizsga általában három részből áll: definíció, levezetés, példamegoldás. Én az utóbbi kettőt ritkán kérem számon. A tanszéknek egységes vizsgáztatói módszere van, de attól egyénenként természetesen kissé eltérünk. Sokan ismerik a vizsganaplómat: ebbe beleírom a vizsgázó nevét, vizsgakérdését és azokat a részeket, melyeket nem tud. Ha bármikor újra hozzámkerül, ugyanazokat a részeket ismét megkérdem és ez általában komoly bajok forrása.

— Azok boldogulnak nálam a legnehezebben, akik esetleg sok energiával megtanulnak fogalmakat — azok megértése nélkül. Nem igénylem a levezetést, a rögtönzött alkalmazást, de megkövetelem a teljes mélységű megértést. Gyakran jönnek úgy vizsgázni hozzám, hogy számtalan apró részlettel tisztában vannak, de magát a fogalmat képtelenek definiálni. Az ilyen típusú hallgatókkal történik meg leggyakrabban, hogy utóvizsgára küldöm őket.

Halász György

HA RAJTUNK MÚLIK...

Kévs olyan KISZ-tag van egyetemünkön, akinek ne lenne néhány kifogása, vagy rossz véleménye a szervezet munkájáról. Most, ahelyett, hogy bővíteném a repertoárt, vagy néhány új hibát fedeznék fel, megpróbálom összegezni az eddigieket.

A mozgalom — az elmúlt években végbement változások hatására — lényegében egy új szakaszának már nem egészen kezdeti problémáival küszködik. Célja, értelme nem változott, de tömegbázisának kiszélesedése, sokrétűbbé válása a mozgalom jellegének, közvetlen feladatainak megvalósítását vonta maga után. Történt már néhány, az új követelményeknek megfelelő lépés, de a nehézségeket még nem sikerült leküzdeni.

Igy a decentralizálás alapvetően helyes volt, de eredményként a tagság és a vezetőség között megszűnt a kapcsolat. A tagság részéről csökkent az aktivitás, a vezetés részéről erősödött a centralizmus formájának, a mozgalmi prakticzizmus sokszor erőszakos érvényesítése.

A szervezeti élet két alapelemének — a demokratizmus és a centralizmus — működésében hibák csúsztak. S mivel ezek a mozgalom egészében hatványozottan érvényesültek, és érvényesülnek, nincs miért csodálkoznunk jelenlegi eredménytelenségünkön. Hibákat követett el a tagság, a vezetőség egyaránt, és nemcsak itt egyetemünkön, hanem országos szinten is. Hogy ki jobbat, ki kevesebbet, azon nem érdemes meditatálni, mert csak szerencsén mosdatás lenne.

Ma már az a „döntő láncszem”, hogy milyen úton-módon érhető el a KISZ-munka minél gyorsabb és eredményesebb megjavítása.

Ezért egyetemünk KISZ VB-je és a Közgazdász szerkesztősége a lap legutóbbi számában Bíró András „Helyzetkép” című tróspán felvetett javaslatát élve, nyílt vitát fog tartani március közepén, hogy a mozgalomnak az egyetemen belüli gondjait a vezetőség közvetlenül és személyesen beszélje meg a tagsággal. Tisztázzon néhány félreértést, hogy a korábbinál kedvezőbb légkör alakuljon ki a hallgatók problémáinak megoldására.

Konkréten a következő kérdéseket javasoljuk megvitatásra:

- A demokratizmus, illetve a centralizmus érvényesülésének és helyes arányának biztosítása;
- a vezetők, instruktorok képzése, jelölése, a KISZ vezetési és munkamódszere, személyi problémák;
- szervezeti problémák, szűkebb értelemben véve a tagság, illetve a vezetőség kölcsönös tájékoztatásának jobb, eredményesebb módszerei;
- a KISZ érdekvédelmi tevékenységének kiszélesítése, az egyetemi diákdemokratizmus megteremtése;
- a mozgalom új feladatai egyetemünkön.

Természetesen, e kérdések felvetése és megoldása csak itt, egyetemünk keretein belül érlelődhet és mehet végbe. Az itt felsorolt problémák — jól tudjuk — távolról sem merítik ki a kívánalmakat. Épp ezért, kérünk mindenkit, hogy egészítse ki vitaindítónkat akár lapunk hasábjain, akár a márciusi vitára való felkészülés nyomán, ott a helyszínen.

Talán mondanunk sem kell, hogy e nagy jelentőségű kezdeményezés, mely lényegében a tagságtól ered, csak akkor lehet és reméljük, lesz eredményes, ha a nemrégben még majdnem teljesnek mondható passzivitásom attórról javaslatoknak, az eredménytelen munka elleni tiltakozásnak lesz folytatása.

A múlt, az eddigi eredmények és hibák inkább visszahúzó, mint előmozdító erők. De önkritikával vagy anélkül mindenképpen látnunk kell, hogy az egyetemi KISZ-munka a mi tanulásunk, szórakozásunk, érdeklődésünk tükré. A szervezettel kapcsolatos fenntartásaink, munkájáról alkotott rossz véleményünk igényességünket bizonyítja — másokkal szemben. De egy ifjúsági mozgalom mindig attól függ, milyenné teszik tagjai. Legyünk igényesek önmagunkkal szemben is.

Ismét a tankönyvekről, jegyzetekről

Az ipari kari pártcsoport kezdeményezése nyomán elindult egy cikksorozat a Közgazdászban, amely a hallgatók aktuális gondolatait foglalja össze. Célunk az volt, hogy rámutassunk a problémákra és vitát indítsunk a kérdésekről a lap hasábjain, amelyeknek egyoldalú felvetése nem egészen reális.

Mindebből következik, hogy a cikkekben egy-egy megállapítás nem mindenki számára elfogadható. Törekvésünk magában hordja azt a veszélyt is, hogy a cikkíró túlzásokba esik, különösen akkor, ha olyan témáról ír, ahol megállapításai a konkrét helyzet nem teljes körű vizsgálatán nyugszanak, és ha a cikk jellege nem teszi lehetővé az egyes konkrét kérdések részletes kifejtését.

Ezt a hibát követtük el legutóbbi cikkünkben is, amely nem elég alapos tájékozódás után mondott ítéletet a technológia jegyzetéről.

A valóság az, hogy a technológia tanszék munkatársai fokozatos, szívos munkával törekednek az egyes korszerűtlen jegyzetek átirására, s ezt a munkát nagyrészt már el is végezték. Az első évfolyam jegyzetei korszerűség tekintetében nem kifogásolhatók, csupán didaktikai szempontból vannak problémák. A második évfolyam jegyzetei is megfelelőek, kivéve a Szelepcsényi-féle kémiai technológia című jegyzet egy részét, melynek átdolgozására még nem került sor, s amire joggal vonatkozik a bírálat.

Ipari kari hallgatói pártcsoport

A sajtó hatalma

Minden újságíró örök kérdése, vajon mennyire érdemes egy-egy problémát felvetni, milyen eredményre vezet az írott szó. Tanulmányokban, elvi cikkekben mindenütt arról olvashatunk, hogy fokozottabb mértékben kell figyelembe venni a dolgozók, a lakosság véleményét, szélesíteni kell a demokráciát. Kisebb közösségnek írott újságnál különösen nagy lehet ennek a jelentősége.

Lapunkban annak idején örömmel üdvözöltük a választási kötelezettségről hozott kormányhatározatot. Azt, hogy a sajtóban napvilágot látó valamennyi javaslatra, észrevételre, bírálatra reagálni kell az illetékeseknek, ha az érintett szerv, intézmény stb. közvetlen felelősségének a szerkesztőség elküldi a megjelent írást és felhívja rá a figyelmet.

Úgy gondoljuk, hogy viszonylag szűkebb körű közönségben erre a hivatalos aktusra nincs szükség, vagy csak nagyon ritkán.

Szerkesztőségünk sem nagyon küldözgett választ kérésre leveleket — más módot, rugalmasabb formát is lehet találni. De azért elég sok észrevételünk maradt pusztába kiáltott szó. Vajon merv választási kötelezettségre építünk mi is? Nem! De úgy képzelnék el, hogy az érintettek — ha például kritikánk alapján, vagy javaslatunk megvalósíthatatlan — közölnék velünk a kifogásolt jelenség megjavításának más lehetőségeit, esetleg lehetlenségét.

A Közgazdász munkatársai társadalmi munkában írogatnak, s egy-egy észrevételünk nyomán történő változás vagy legalább reagálás is jelzi munkánk értelmét.

ŐSZINTÉN

Igen divatos és lassan már közhelyszerűnek hangzik, ami egyetemünk különböző fórumain a közgazdász pályáról mint hivatásról szó esik.

Mi, akik felvételt nyertünk a Közgazdaságtudományi Egyetemre, általában nem kiforrott hivatástudattal léptünk be a kapun. Mindenesetre sok ambícióval adtuk fejünket a tanulásra, hogy aztán lehessen miből alábbhagyni. Nemcsak rajtunk múlott.

Az évek, amiket itt az egyetemen eltöltöttünk, azt hiszem valamennyiünket meggyőzték arról, hogy a legjobb KISZ-vezetők és aktivisták sem alkottak olyan szilárd centrumot, amelynek pozitív kezdeményezései komolyabb hatással lehetnek volna a hallgatók többségére.

Nem leszünk indiszkrétek, ha elmondjuk, hogy köztünk szép számmal vannak olyanok, akik nem érdeklődnek a közgazdasági problémák iránt. Mint meddő anyagot gőrgéjük őket félévről félévre tovább, és csak az élet rostáján fog-nak kihullni. Ráadásul az ilyen hallgatók többnyire még szimpatikusak is a többiek előtt, mert kis energiával, bár többszöri nekirugaskodással végül is „közgazdák” lesznek, az egyetem humanitása, illetve állhumanitása eredményeként.

Ha önmagunkba nézünk, akkor sem találunk mindent rendben. Szertelenek vagyunk, tanulási módszereink az időzítés eklatáns példái (hogy van lehet valakit gyorsan megtanulni, és még hamarabb elfelejteni, hogy helyet adjunk a következő feledésre ítélt tudománynak.)

Türelmetlenek vagyunk. Munkafegyelmi sem kifogástalan. Sok előadást érdektelenség kísér, amin már alig változtatható a „katalógus-törvény” beiktatása.

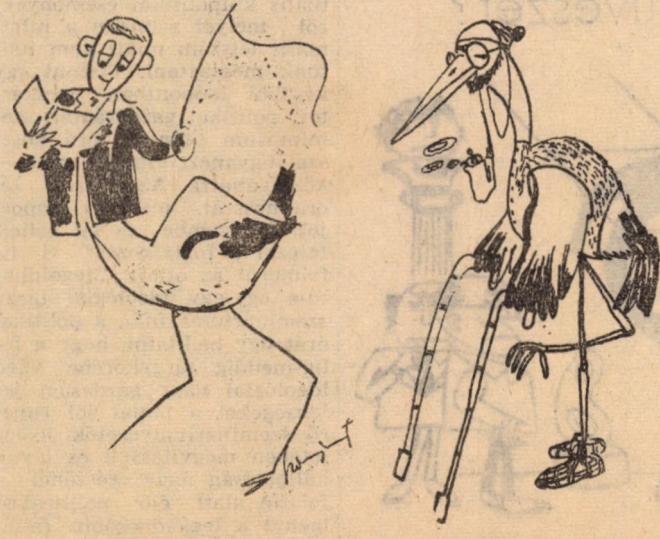
Felelősség terhel bennünket felsőbbéveseket is, hogy a helyes gyakorlatot sem társaink, sem az alsóbbévesek körében nem tudtuk általánossá tenni.

A felelőtlenséget, a hanyagságot, érdektelenséget csupán oktatási reformmal megszüntetni nem lehet.

Nekünk is változni kell és nem is keveset.

Ipari kari hallgatói pártcsoport

Az első vizsgaidőszak

előtt...

és után.

Virágcsokorral

Köszöntjük egyetemünk nődolgozóit,
és hallgatóit a közeledő Nemzetközi Nőnap
alkalmából

Az egyetemi filmkör vetítési programja

Március 3-án, szerdán este fél 7-kor az I. előadóban

CSINTALAN ASSZONYOK

francia filmvígjáték

Március 10-én, szerdán délután 4 órakor: angol nyelvű
indonéz kisfilmek. Aznap este, hat órakor, ugyanezen filmeket
vetítik magyar nyelvű szövegbejuttatással.

Március 24-én, szerdán este fél 7-kor az I. előadóban

ORGONÁSNEGYED

francia film

Április 7-én, szerdán este fél 7-kor az I. előadóban:

ILYEN NAGY SZÍV

francia cinema verité egyik legjobb alkotása.

Április 28-án, szerdán este fél 7-kor az I. előadóban:

SZERELMEM HIROSIMA

francia film

Jegyek a 11 órai szünetekben kaphatók a kultúrosztályon.
(fszt. 60.)

Angliai élményekről

Február 17-én az átalakított klubban tartotta összejövetelét az angol nyelvi kör. A foglalkozás keretében Héthy Lajos másodéves hallgató tartott fényképekkel illusztrált élménybeszámolót angliai útjáról.

Az előadás értékes tanulságokkal szolgált az érdeklődők számára. Héthy Lajos végig érdekesen és szellemesen mesélte el tapasztalatait, tájékoz-

tatott a Cambridge-i egyetem nyári tanfolyamáról, részben történelmi, részben helyrajzi áttekintést adott Londonról, beszélt a nyári egyetemi tanfolyam hallgatóiról, és néhány Cambridge-i hagyományról. Legvidámabb része volt az előadásnak, amikor a különböző „partyk”-ról, angol szokásokról szólt.

Tallós

Absztrakt művészet?

— A menza elé terveztem

a KLUB műsora

Március 1-én, hétfőn fél 7-kor:

BENJAMINO GIGLI ÉNEKEL

Bajazzo, Tosca, Turandot, Faust részletek mikrobarázdás lemezekről. László Zsuzsa előadásával.

Március 4., csütörtökön fél 7-kor:

JAZZ-TÖRTÉNETI ELŐADÁS

március 8-án, hétfőn:

NŐNAPI MEGEMLEKEZÉS

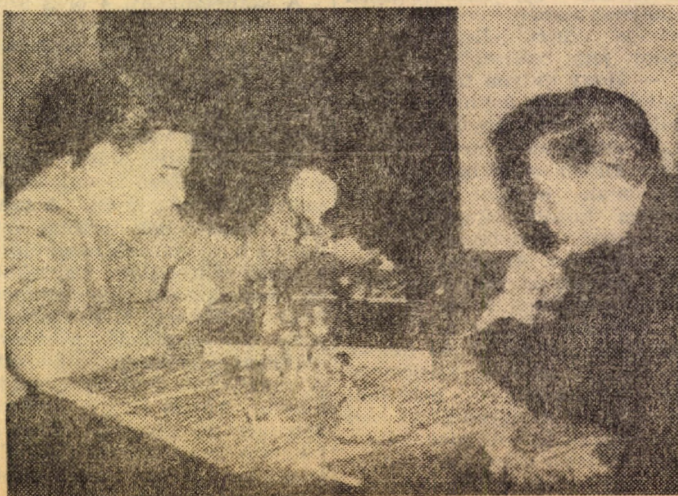
az egyetemi nőtanács rendezésében.

Március 11-én, csütörtökön, 5 órakor:

SZEPESI GYÖRGY TOKIOI BESZÁMOLÓJA

Minden szerdán a Filmklub az I. előadótermében előadást tart.

Ugyancsak szerdán a nyelvi körök a klubban tartják összejövetelüket.

Erre a fotóra is sokáig kellett várni...

Egy lehetőség...

Politikai óra — hányszor elhangzik közöttünk: kell-e, s mert kell, milyen legyen? Vitatkozunk.

Nemrégiben felvetődött ez a probléma egy nevelőtanári értekezleten is. Ezen a gyűlésen az ipari kar dékánja és a kari pártvezetőség is jelen volt, s nagy örömeinkre sem ők, sem a nevelőtanári testület nem zárkózott el a probléma megvitatásától. Abban mindenki egyetértett, hogy a politikai továbbképzés szükséges, de hatékony és konkrét formáit illetően voltak véleményeltérések.

A politikai órára nehéz a hallgatókat összeszedni, s a hallgatóság egy része (nem nagy aránya, de elegendő ahhoz, hogy az egységet megbontsa), állandó jelleggel kifogásokat keres a hiányzásra, vagy meg ezt sem téve, nem jelenik meg a foglalkozásokon, noha tulajdonképpen igényli az aktuális bel- és külpolitikai, gazdasági események vitáit, magyarázatát. Bizonyíték erre az a lelkes aktivitás, ami a csoportok legnagyobb részénél az ideológiai szemináriumok alatt, azok szünetében és igen gyakran közvetlenül utána megfigyelhető.

Az elmúlt félévben például szerveztünk politikai órát aktuális külpolitikai eseményekről, melyet azonban a minimális létszám miatt nem tudtunk megtartani. Viszont egy későbbi időpontban megtartott politikai gazdaságtan szeminárium után fél óra hozsuzat ugyanezt vitattuk meg — közkívánatra. Azért csak fél óra hosszat, mert új csoport jött a terebe és be kellett fejezni a foglalkozást. S itt felmerül az ötlet: Megoldható-e egy-egy ideológiai tárgy szeminárium után a politikai órát úgy beiktatni, hogy a fél- vagy egyórás tárgykörébe vágó ideológiai vagy gazdasági jelenségeket a témát jól ismerő szemináriumvezetők jelenlétében megvitassuk és így a hallgatóság nagy részénél a felszín alatt élő politikálási igényt a legkedvezőbb feltételek mellett elégíthessük ki?

E javaslatot vitaindítónak szánom, annak érdekében, hogy a különböző véleményekből kialakuljon a politikai kérdések megvitatásának legérdekesebb, leghasznosabb formája.

Kovács László

Órarend ügyben

fordulunk az illetékesekhez. Bár az esetleges változás hasznát mi már nem élvezhetjük, mégis szívesen törünk utat az utánunk jövőknek.

Órarendünk ebben a félévben a következőképpen alakult: hétfőn és kedden 2—2 óra, szerdán 6 óra, csütörtökön és pénteken 4—4 óra. Nem kell különösebb gazdasági képzettség ahhoz, hogy megállapítsuk: eléggé gazdaságtalan napirendet állítottak össze számunkra. Még a kollégistáknak valahogy megfelel az időbeosztás, hiszen ebédelni mindenképpen bejárnak az egyetemre, de gondoljunk a városiakra, vagy a vidékről bejárókra, akik órákat töltenek villamoson, vasúton a hét eleji 1—1 foglalkozás érdekében. Több olyan variáció is elképzelhető, amely jobb a jelenleginél. Például a hét első két napját egy nappal vonni össze, vagy ami még jobb, elosztani őket a csütörtöki és pénteki nap között. Mindez megoldható volna:

1. A matematika tanszék bevonásával (optimalizálás),
2. A IV. évfolyamosok érdekeinek elsőbbséggel érvényesítésével az alsóbb évfolyamosokkal szemben az órarendek koordinálásával.

Persze, ez együtt járt volna a szabad idő növekedésével, de azt hiszem, hogy akik 4 évet végig „gürölnék” az egyetemen, ennyit megérdemelnek. Nem beszélve arról, hogy a hallgatók jelentős része a felszabadult órákat az államvizsgákra történő felkészülésre fordította volna. (A közvéleménnyel ellentétben.)

Balogh Gyula

Klubavatás

Hosszú szünet után, február 13-án végre ismét megnyílt egyetemünk klubja. A megnyitón dr. Bikics István oktatási rektorhelyettes mondott köszöntőt, melyből az alábbiakban részleteket közlünk:

„Ezennel átadom Önöknek...”

— Mindenekelőtt köszönetet szeretnék mondani az egyetem vezetésének és az ifjúság nevében mindazoknak, akik hozzájárultak a klub megnyitáshoz: az építőknek, akik társadalmi munkával segítettek mielőbbi átadását. Köszönetet mondok a klub vezetésének is, akik azon fáradoztak, hogy a klubélet minél rövidebb időn belül meginduljon. Név szerint is szeretném megemlíteni Kállai Istvánt, a klubvezető-

ség titkárát és Király Attiláné tanársegédét.

— A klub ünnepélyesebb megnyitására nemcsak azért került sor, mert átépítés történt, s mert a klubélet hosszabb ideje szünetelt. E megnyitással jelképesen azt is kifejezésre kívánjuk juttatni, hogy valami mást szeretnénk csinálni, más légkört, más tartalmat szeretnénk kialakítani, mint korábban volt.

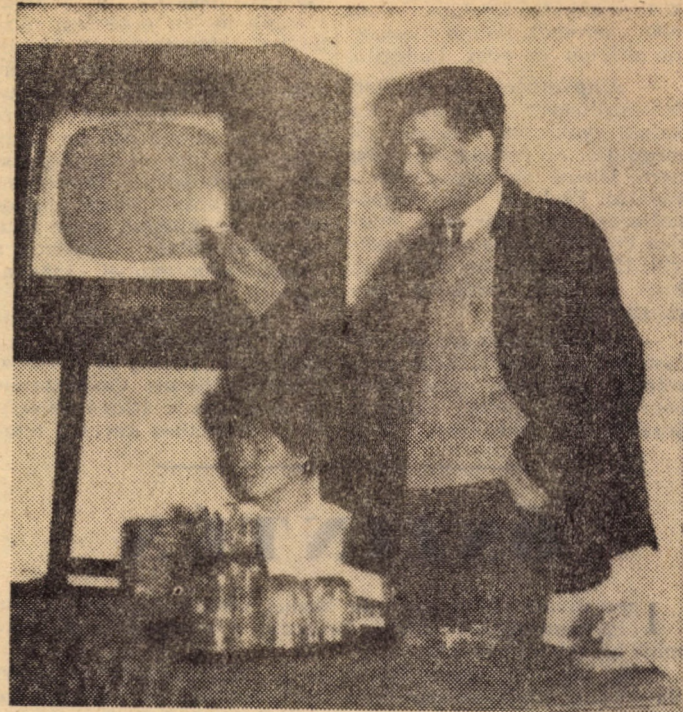
— Minden héten gazdag program várja önöket. Művészettörténeti és irodalmi sorozat, politikai és közgazdasági tájékoztató, a nyelvi körök rendezvényei, élménybeszámolók, viták és ankétok, kisfilmek, játékok, vetélkedők, szellemi öttusa és dzsessz-történeti sorozat... egyszóval azt szeretnénk, ha a klub a pihenés és kikapcsolódás valóban kulturált otthonává válna, ahol elbeszélgetnénk a napi kérdésekről, rádiót hallgatnánk, televíziót néznénk. Olyan klubot szeretnénk, ahol jó hangulat és baráti légkör uralkodik s ahová mindenki szívesen betér.

— Vegyék tehát birtokukba, formálják és alakítsák olyanra, hogy magukénak érezzék...

— Ezen gondolatok jegyében adom át egyetemünk ifjúságának az átépített klubot és működéséhez sok sikert kívánok!

Bányi Frigyes szavalatával kezdet vette az ünnepélyes megnyitót

Nyomozunk együtt — Pintér Istvánnal, a Népszabadság újságírójával. Ez volt a klub első programja, melynek során érdekes vita folyt a magyar sajtóról, gazdasági problémákról és politikáról.

Február 18-án Fáy Arpád, a Nagyvilág szerkesztője, látogatott el a klubba. A lap célkitűzéseiről, válogatási szempontjairól, szerkesztéséről beszélt.

(Fotó: Száva)

KÜLFÖLDÖN... ...ÉS ITTHON

Harmadéves hallgatóinkat már bizonyára érdekli, milyen is lesz a nyári termelési gyakorlat, és hová kerülnek arra a hat hétre. Felkerestük az illetékes tanszégeket, hogy választ kapjunk e két kérdésre.

Nyári Mária, a politikai gazdaságtan tanszék

adjunktusa arról adott hírt, hogy szovjetunióbeli tapasztalatai alapján már most megkezdte a nyári gyakorlatok szervezését. Mint mondotta, ott jóval az üzemi gyakorlatok megkezdése előtt megkötik a

szereződéseket. Ugyanezt szeretnénk mi is bevezetni. Néhány minisztériumtól és vállalatoktól már meg is kaptuk a visszaigazolásokat. Így a KGM, a Könnyűipari, valamint a Nehézipari Minisztérium közölte az üzemi gyakorlatra kijelölt helyeket. A társadalmi ösztöndíjasok, természetesen, az ösztöndíjuktól adományozó vállalatokhoz kerülnek.

— Elkezdték-e a dolgozati témák kijelölését?

— A témák kijelölése is megkezdődött — válaszolta Nyári elvtársnő —, s ezek a jövőbeni szakdolgozatok témájával egyeznek meg. Természetesen, ha a hallgató speciális szemináriumának megfelelő dolgozatot ír, bár ilyen témát mi nem adunk ki, a dolgozatot azért elfogadjuk. Idejében, pontos menetrend szerint értesülnek a hallgatók arról, hogy milyen feltételek mellett, hol fogják nyári gyakorlatukat végezni — mondta befejezésül Nyári elvtársnő.

Dr. Marczell Jenő elvtárs, az

ipargazdaságtan tanszéken

Az igazság felderítése érdekében érdeklődtünk a KISZ-bizottságon. A következő felvilágosítást kaptuk:

— Ebben az évben összesen 10 fű (a fű hallgatók 1 százaléka) mehet egyetemünkről nyári építőtáborba. (Így jött ki a lépés? Vagy más oka van a szűk keretnek? Ezt nem tudjuk, nem tudják...) A miniatűr keretlet tehát célszerűbbnek látszott egy szaknak odaítélni. S mivel olyan hazai építőtáborról van szó, ahol külföldi fiatalokkal kell majd együtt dolgozni, úgy gondoltuk, hogy a nemzetközi szakosokat küldjük el.

— Hozzánk is befutottak azonban kifogások, a többi szak hallgatói részéről, így ezt a tervet módosítottuk és felkértük az alapszervi KISZ-vezetőket, hogy gyűjtsék össze az igényeket és javasoljanak a táborba más szakokról is hallgatókat, akik szeretnének oda-menni, ugyanakkor nyelvtudásuk és felkészültségük elegendő a munkájuk érdemességét teszi őket, hogy a külföldi fiatalokkal töltsék el a két hetet.

— Eddig azonban ilyen javaslatok nem érkeztek a KISZ-bizottságra, s ha más szakokon a közeljövőben továbbra sem mutatkozik érdeklődés, akkor az eredeti elképzelés valószínűleg megvalósul. Aki nem vette igénybe ezt a lehetőséget, az csupán önmagát vagy KISZ-titkárait okolhatja ezért.

— Egyébként nem szabad elfelejtetni, hogy a 10 főnyi keret tömeges megmozdulásra nem ad lehetőséget. A lányok helyzete sokkal kedvezőbb, mint az aligai táborban 120 helyet kapnak.

(F.)

a mezőgazdasági szakosoknak másodéven is van termelési gyakorlatuk. Ekkor a hallgatók csoportosan egy gazdaságba kerülnek, ahol főleg az agrotechnikai módszerekkel ismerkednek. A mezőgazdaság közgazdasági problémáival a harmadévesek foglalkoznak. Közülük mindenki külön kerül egy-egy gazdaságba, vagy intézményhez, esetleg tanácsi szervekhez, ahol a kapott témának megfelelő önálló munkát végezhet.

A külföldi gyakorlatok szempontjából legserencsésebb helyzetben a

külkereskedelmi szakosok

vannak. Közülük négyen az NDK-ban, öten Csehszlovákiá-

A közlekedési szakon

aránylag kevés hallgató van, és sok a vállalat, amely lehetőséget kínál a termelési gyakorlat eltöltésére. Sokan szeretnének a MALÉV-hez kerülni. A tanszéken megígérték, hogy amennyire csak lehet, mindenki az általa választott helyre kerül, és érdeklődési körének megfelelő témát fog kapni. Ebben a társadalmi ösztöndíjasoknál természetesen beleszól a vállalat is.

Nagy Zsuzsanna — Molnár Ottó

A tűzkeresztség

Vége az első félévnek, amelyet golyóink az egyetem falai között töltöttek. Belerzódottak az egyetemi életbe, „teljes jogú polgároká lettek”. Most, a vizsgák után azt szeretnénk megtudni, hogy elért eredményeik mennyiben feleltek meg a követelményeknek.

Tanáraink közül

dr. Kollarik Amáliát, a gazdaságföldrajz tanszék adjunktusát kérdeztük meg.

— Hogyan vélekedik a vizsgaeredményekről?

— Csak a magam nevében beszélhetek. Gazdaságföldrajzból a hallgatók közel sem nyújtották azt, amit vártunk tőlük. Nagyon kevés a jeles, zömmel közepes és elégséges osztályzatok születtek. Az elégtelenek száma is aggasztóan nagy.

— Miben látja a rossz eredmények okát?

— Elsősorban a hallgatók hanyagságával magyarázható. A diákok döntő többsége a vizsgaidőszakban veszi először kezébe a tankönyvet. S 4-5 nap közel sem elég az anyag elsajátítására. Az így szerzett tudás különben is felszínes, és nem marad meg sokáig. A tanszéken általános tapasztalat, hogy a hallgatók „magolnak” és a legelemibb összefüggéseket sem ismerik fel. Például képtelenek párhuzamot vonni a különböző termelési eredmények vagy adatok között. Nagyon kevés hallgató tud analízist vagy szintézist végezni, ami pedig egy leendő közgazdásznál rendkívül fontos.

S még valami, ami a vizsgák során szembeszökő volt. Azok a hallgatók is, akik jelest vagy négyest kaptak politikailag nagy tájékozatlanságot árultak el.

— Úgy tudom, hogy az ipari karon a tavalyi egész évi anyagot most egy félévben adták le. Az pedig 600 oldal.

— Ez így nem fedi a valóságot. A két könyv valóban 600 oldal, de sok rész kimaradt, így mintegy 400 oldal a tényleges tananyag, azt pedig meg kell és meg is lehet tanulni.

— Nagyon sok adatot kell tudni...

— Azért az sem olyan „véleszes”. Tudni kellett a vasérc, az olaj, a szén, a villamos energia és az alumínium termelési adatait. A mezőgazdaság köréből pedig a búza, a takarmánynövények, a szarvasmarha- és a sertésállomány néhány mutatószámát. Ez mindössze 40-45 szám, ami különben az a technikai minimumhoz is hozzátartozik és a hirdetőtáblára ki volt írva. Sajnos, a hallgatók többsége nem veszi magának azt a fáradságot, hogy megnézze a ki-függesztett tájékoztatót.

— Mit tanácsol az elsővé-seknek a következő félévre?

— Először is a rendszeres előadáslátogatást, másodsor, hogy évközben is olvassanak egy kicsit a tankönyvet!

A hallgatók közül...

Héjja Csilla, tanári „B” szakos, közepes eredménnyel zárta a félévet.

— Jobbat vártál-e magadtól?

— Az természetes, hogy az ember általában jobb eredményt vár, mint ami sikerül. A középiskolából nagyon sokan úgy jövünk ide, hogy a hármas, de még a négyes is rossz jegynek számít a szemünkben. Am az első vizsgák után néha már az „elégségesnek is örülni tudunk...”

— Talán nagyon találd a követelményeket?

— Azt azért nem mondhatom. Kétségtelen, hogy a középiskolai szinthez képest az anyag óriásinak tűnik. Azért az én tapasztalatom is az, hogy a vizsgákon sincs baj, ha az ember az előadásokon odafigyel, rendszeresen jegyzetel.

— Miből volt a legrosszabb eredményed?

— Matematikából. Soha nem voltam különösebben reálérdeklődésű, és most is ez a tárgy bizonyult számomra a legnehezebbnek.

— A vizsgázatókat milyenek találtad?

— Ne gondold, hogy most be akarok vágódni. Nem az igazság az, hogy nagyon jólesett a segítségük. Jólesett, hogy minden lehetőséget megadtak arra, hogy az ember jó jegyet kapjon.

Rózsahegy

Egy kis statisztika — a golyókról

Az I. évfolyam átlaga: 3,38
Ezen belül karonként a következő átlagokat érték el:
IPARI KAR: 3,35
KERESKEDELMI KAR: 3,30
ÁLTALÁNOS KAR: 3,45
Az egyes tárgyakból elért eredmények:

POLITIKAI GAZDASÁGTAN

KERESKEDELMI KAR: 3,44
legjobb: belker I/2: 4,4
legrosszabb: agrár I/1: 2,6
IPARI KAR: 3,64
legjobb: ipar I/2: 4,4
legrosszabb: közlekedés I/1: 3,2
ÁLTALÁNOS KAR: 3,64
legjobb: pénzügy I/2: 4,3
legrosszabb: terv-matematika: 2,8

GAZDASÁGFÖLDRAJZ

KERESKEDELMI KAR: 3,4
legjobb: külker I/1: 3,59
legrosszabb: külker I/2: 2,8
IPARI KAR: 3,3
legjobb: közlekedési szak I/2: 3,6
legrosszabb: ipar I/5: 2,4
ÁLTALÁNOS KAR: 3,7
legjobb: ált I/1: 4,1
legrosszabb: nemzetközi szak: 2,7

GAZDASÁGTÖRTÉNET

Évfolyamátlag: 3,2
KERESKEDELMI KAR: 3,1
IPARI KAR: 3,6
ÁLTALÁNOS KAR: 3,3
A jegyek megoszlása:
jeles: 11,1 százalék
jó: 29,3 százalék
közepes: 33,8 százalék
elégséges: 20,2 százalék
elégtelen: 5,6 százalék

MATEMATIKA

KERESKEDELMI KAR: 2,9
IPARI KAR: 2,86
ÁLTALÁNOS KAR: 2,74

MENZAÉLET

„Ha majd a menza asztalánál mindenki egyaránt foglal helyet” — talán kisebb lesz a sor a diák a la carte-n is.

(Fotó: Száva, szöveg: Váradi)

ETLAP	
1. étel	1,20
2. étel	1,20
3. étel	1,20
4. étel	1,20
5. étel	1,20
6. étel	1,20
7. étel	1,20
8. étel	1,20
9. étel	1,20
10. étel	1,20
11. étel	1,20
12. étel	1,20
13. étel	1,20
14. étel	1,20
15. étel	1,20
16. étel	1,20
17. étel	1,20
18. étel	1,20
19. étel	1,20
20. étel	1,20

Az a la carte-osok pár hete kiadósabb ebéd reményével kezdték olvasni a fenti „etilapot”. Egy forinttal emelték jegyük értékét. Viszont, mint kiderült, az ételek ára sem maradt változatlan.

— Mit egyek ma? — kérded nap mint nap, amikor délelőtt a menza felé visznek lépteid. Ha „menüs” vagy, egyszerű a problémád. Ime a napi választék:

Ki miben tudós?

— Drága Ipar elvtárs! — szólalt meg félénk hangon a Külkereskedelem, s zavartan gyűrögte a kezében tartott korlátlan export-import jogot. — Egy kis baj van!

— Ba-aj? — húzta fel busa szemöldökét az Ipar —, miféle baj?

— Hát, a minőség, meg a határidők, meg a ...

— Meg a világszínvonal! Sejtettem, hogy megint ezzel jön! Szinte kívülről tudom már az egész sűrűrepertóárját. Mondja el végre, könyörgöm, miért mászkál állandóan a nyakamra ezekkel a hülyeségekkel? Miért nem hagy nyugodtan, a magam csendességében termelgetni?

— Hát, mert ... mert ... nem tudom eladni, amit termelget!

— Nem tudja-e? De a fűzfánjütyülőjét neki, hát, még eladni is én adjam el? Vagy tanítgassam magát esti tanfolyamon külkereskedni?

— O, egy világgért se igazságot fel magát! Még ágyának esik, és akkor mehetünk vissza elmaradott agrárországunk!

— Nem izgatom! Dehogy izgatom — hörögte Ipar, s kidolgozott, kérges tenyere megmozdított mozdulatokkal verte a Népgazdaság asztalát —, de ami sok, az sok! A Belkereskedelem soha nem jön ide sánrkóznai!

— A Belker — biggyesztette le a száját a Külkereskedelem —, mit tud ő a világszínvonalról?

— Micsoda? Nem átallja azt mondani, hogy a Belker minden vackot átvesz?

— Atallom, atallom, de attól még így van. Viszont mit csinálnak én? Lassan egy jobb piacra már be sem merem tenni a lábam. Minek erősítem a konkurenciát?

— Elég! Ne folytassa! Nem fogok tovább idegeskedni azért, mert maga rossz kereskedő, gyáva kontár!

— Micsoda? Kontár? Hát ki adta el a múlt félévben a 600 darab egyujjas búvárruhát, ki talált vevőt a „Mügyanta” felirátú gyermektápszer-csomagokra, ki szerzett kemény valutát a két vagon nyilegyenes

juhászkapóért! Kontár! En! A szája az nagy, de szeretném látni, hogy köt meg egy üzletet a saját ortopéd termékeire!

— En viszont azt szeretném látni, hogy áll oda a gép nemlé! Lenne csak egy hónapig a helyemben, megtudná, mi a magyarok istene!

— Egy hónapig! ... Egy hónapig ... tudja mit, rendben van! Cseréljünk. Egy hónapig én termelék, maga meg eladja.

Es cseréltek.

Irtózatossá versenyt futás kezdődött, melyben mindkét fél az ősi magyar virtus legszebb erényeit csillogtatta meg. A Külkereskedelem úgy termelt, hogy rohaj volt még nézni is. Eleinte csak elszennvedett sérelmeit vonultatta fel, egy az egyben, de a hajrában egész sor új elemmel gazdagította termékeinek hiányosságait. Például, a visszafelé működő fogaskerékmaró gépekről lekerülő horpadt acéllabdacsok autómotorokba való beépítése egészen rendkívüli eredményeket hozott. (Karburátor nem karburál, mellő tengely összekunkorodik, négy ütem helyett egy ütem se, csomagartó rosszul zár stb.).

De érdekes kísérletek színhelyévé vált a légömbvulkanizálásra átprofilozott Vákuumtechnikai Művek, a fagykenőcs-készítés új fellelőgára, a volt Fésűsfonó, és a fővárosi művirág- és babékoszorúfelvívő piac új szállítója, a volt Dunaujárósi Vasmű is.

De az Ipar is brilliórozott. Újdonsült üzletkötői bejárták a világot, és a legfurangosabb módon adták túl árucikkeiket: a hermetikus autóbuzst például (ajtó, ablak se ki, se be), négy vagon I./a minőségű bumerangért sózták rá egy ausztráliai pigmeus törzsre. Hasonló úton lett a közép-amerikai indiánok szent állata a „Lehel” hűtőszekrény is. Mozdonyainkat a „Stephenson élete és kora” kiállításra adták el. Prágába. Új piacokat szálltak meg; Kambodzsaiban például négy darab „Terta” magnót sikerült elhelyezni, a hozzávaló erömül-

vel és villanyhálózattal együtt, s a hazai feldolgozóipar számára innen szereztek be 600 db. cirkuszi elefántzablát. Celebést a magyar jokos, tsikos, gulasch, és a Hortobágyi ömlesztett sajt szinte kielégíthetetlen igényű vásárlójává nevelték. Ellenértékként itt sikerült végre megkapni az állatkerti Pálmaház fikuszgyűjteményéből eddig hiányzó celebszi tárogó fikuszt.

Letelt a hónap. A szerepek visszacserélődtek, de a felek dicséretére legyen mondva, rendes kis csatateret hagytak maguk után.

Szerencsére, a Népgazdaság mit sem vett észre az egészről. Ugyanis éppen takarékosági év volt, és ez teljesen leköttötte minden figyelmét.

Puskás L. Tamás

APRÓSÁG

Február végén egyik hallgatónk ajkát a következő elkeseredett sóhaj hagyta el:

— Teljesen unom már ezt a huzavonát. En bemegyek... ők kirúgnak... én bemegyek... ők kirúgnak...

★

Egy vidéki általános iskola tanári szobájában a falra kitűzött munkaterv egyik pontja a következőképpen szólt:

„A szocialista tudat átforgalmazása a gyermekekben.

Határidő: december 31.

Felelős: az osztályfőnök.”

★

A moziból kifelé haladva, két javakorabeli hölgy a filmet tárgyalja, többek között így:

— Tudod, drágám, nagyon jó volt ez a film, csak az a baj, hogy szomorú volt a happy-end.

TEKINTÉLY

— Megvan! — csapott a homlokára örvendezve az Újdonsült Tanársegéd. — A tekintély! Először azt kell megszerezni!

— Hm! — komorult el még ugyanaznap — de hogyan? Ezeknek a karrier önmagában nem imponál. Az, hogy alig három hónapja végeztem, és máris bent dolgozom a „Közgazdaságtan és Lélekidomítás” tanszéken. Még mindig a diákok látják majd bennem, nem pedig azt, hogy okosabb, szélesebb látókörű, politikailag és szakmailag képzettebb vagyok náluk. És talán szebb is! — nézett kíváncsian a tükröbe. — Mindenesetre okosabb! — szögezte le, és elindult, hogy megalapozza tekintélyét. Lete első szemináriumán.

A folyosón gondosan kilépett három lépést, odaképzelt egy hallgatót, majd visszalépett. — Ez az ideális — morogta —, csak nehogy elfelejtsem! Igyekezett jól agyába vésní a távolságot.

A szemináriumi terembe lépve hangos „Szevasz! Na nézd csak, a Bütyök! Mi újság a Csasziban?” kiáltások fogadták. Kimért léptekkel (egy lépés 76 centiméter) az asztalhoz lépett, leült, majd gondosan ügyelve arra, hogy hangja férfiasan, telten zengjen, megszólalt:

— Jónapot! Babák B. Balázs vagyok, és én fogom a Közgazdaságtan és Lélekidomítás szemináriumukat vezetni. Aki még nem ismer, szigorú vagyok, de igazságos. Epp ezért magánzi fogom önöket, és kérem, bármilyen problémájuk van, akár az anyaggal, akár magánéletükkel kapcsolatban, bizalommal forduljanak hozzám. En megértem a diákok! A diák is ember! — fordította igen tréfásra a szót, s intett a hallgatóknak, hogy nyugodtan kacagjanak vele.

A szeminárium és a félév hátralevő részében visszakérdelte az előadás anyagát, ki-

zavart néhány rendbontót, le- véiben figyelmeztette a notórius hiányzókat, a későjövőknek két fekete rosszpontot adott, és többször figyelmeztette Hadlicsákokat, ha még egyszer szervuszt köszön a folyosón, bejelenti a Dékánban!

Háttra volt még az utolsó nagy erőpróba: a vizsgáztatás. Tudta, hogy a hallgatók hogy gondolkoznak: „Ugyan, évközben ugrál egy kicsit, játssza az esztét, hülyéskedik. De azért a vizsgán meglátjátok, márha-rendes lesz!”

Erezte, hogy bizonyítania kell.

Az első hatot kirúgta, a második hatot szintén. Amikor együtt volt a tucat, adott néhány eszet nagyon indokolt esetben hármast. A jegy beírása előtt — az osztályzat minősége szerint — egy „csalódtam magamban” vagy egy „nem csalódtam magamban”-nal minden esetben kifejezésre juttatja visszafojtott humanizmusát.

Néhány nappal a vizsgaidőszak befejezése után az Újdonsült Tanársegéd a második emeleti mosdó egyik fülkéjében üldögélt. Epp azon morfondírozott, hogy most alkalom diáknak is nézhetné bárki, amikor kintról beszélgetés zaja szűrődött be hozzá.

— Te, mondj öregem, milyen fej ez a Babák? Jövőre ő lesz a szemvezetőnk.

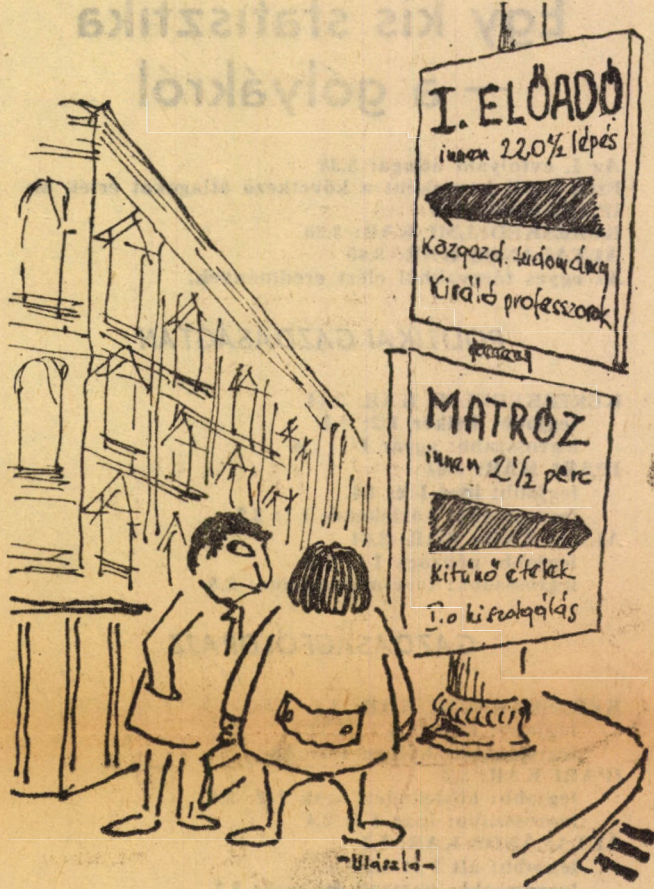
— Ne hülyéskedj! Te még nem hallottál róla? Egy cezaromániás, egy verengző, öregem, ez egy ...

Az Újdonsült Tanársegéd hallgatta, hallgatta, s úgy érezte, hogy egy félév veritékes munkájának gyümölcsét szüreteli le most itt, e szent helyen. Arcán boldog mosoly terült szét:

— Engem szídnak! Vadul, elkeseredetten, gyűlölködve. Ugy, ahogy csak egy nagyon tekintélyes oktatót illik!

— puskás —

ÜZLETRONTÁS

Bukott lányok

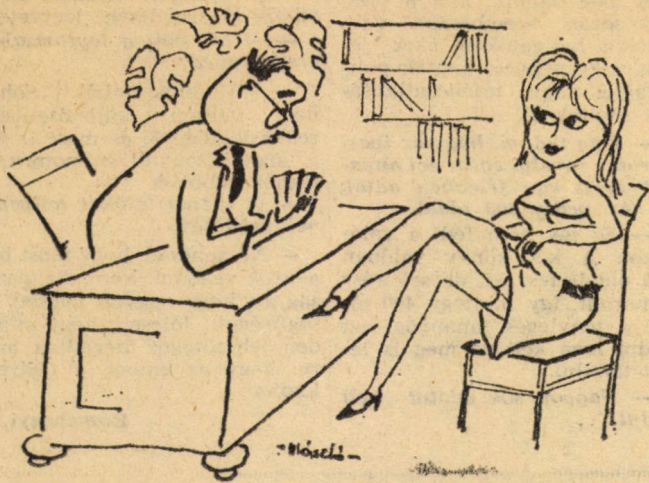
Ah a lány a sarkon éjjel, Kacérkodva tekint széjjel. Peking, Prága, Pest vagy Párizs Férfi füttyre rohan máris. Durva szó itt szinte talmi: Bukott lány — így irodalmi.

Jég szikrázik, szoknya lebben, Feccskénél is sebesebben. Korcsolyán száll vidám sereg, Aki esik, nem kesereg. Jutka huppan, a jég kemény; Bukott lány lett ő is szegény.

Gyűrött arcok, gyászöltözöt, Egyik vizsgát másik követ, Feszült ideg, ima, átok, („Kirúgták a Kati, látod!?”) Ajtó nyílik, sírás szármal. Ismét több egy bukott lánnyal.

Balogh Gyula

Sok függ attól, hogy mit húzunk!

— Na, húzza kedves!

A lány húszéves volt. Fel- tűnő jelenség, ragyogó külső, hosszú, szőke haj, csodás vonalú lábak, ábrándos, melykék szemek.

A férfi negyvenöt-ötven éves lehetett. Köpcös, pocakos, erősen kopaszodó. Acélkék keretes szemüveget viselt. És a lány akarva-akaratlan, nagyon vonzódott hozzá. Egy hete beszéltek meg randevút. A férfi kérte ...

★

A lány most a fürdőszobában ül. A vízben fenyőfűrdő-ső, hogy illatos legyen a teste. Kilép a kádból, gyorsan megtörülközik, bemegy a szobába és öltözni kezd. Varrás nélküli harisnyát, és egyéb női pótfegyvereket vesz elő. Legszebb és legvonzóbb ruháját veszi fel. Hódítani akar. A ruha szük, testhez álló. Főhül enyhe, de sokat sejtető dekollázsral, alul jóval a térd fölött végződik. Leül a tükör elé. Né-

Kaland

zi magát. Szép vagyok, állapítja meg. Hosszú, aranyos szőke haját sokáig fésülgeti. Végül kontyba csavarja, hátul apró csatokkal tűzi fel. Egy pillanatra jeges félelem szorítja el a szívét. Mégsem kellene elmenni Hozzá! — tépelődik magában. — Felesége van, gyerekei! Ledobja magát a heverőre, zokogásban tör ki. De mennie kell. Ő várja. Letörli könnyeit, kis püdert tesz a szemé alá, és az orrára. Még egyszer megnézi magát a tükörben, kisimítja ruháján a ráncokat. Feláll, belebújik kis kabátkájaiba, divatos kucsmát tesz a fejére, és elindul.

A buszon egy fiatal férfi erősen fixirozza, de ő elfordítja a fejét. Lelki szemei előtt újra az Ő képe jelenik meg.

Végre ott áll az Ő ajtaja előtt. Szívére teszi a kezét. Nagyon dobog. Nézi az ajtón a

kis névtáblát. Dr. Nakanyéc Hugó. Milyen szép neve van! — suttyogja. Nem meri lenyomni a kilincset. Habozik. Eszébe jut ártatlan múltja. Végre elszánja magát. Megnyugatja lelkiismeretét, elhatározza, hogy nem fogja könnyen megadni magát. És ha mégis ... hát az nem az ő hibája. Koppog. Az ablaknál ott áll Ő. Férfias tartással, büszke pocakkal, merészen villanó dioptriákkal.

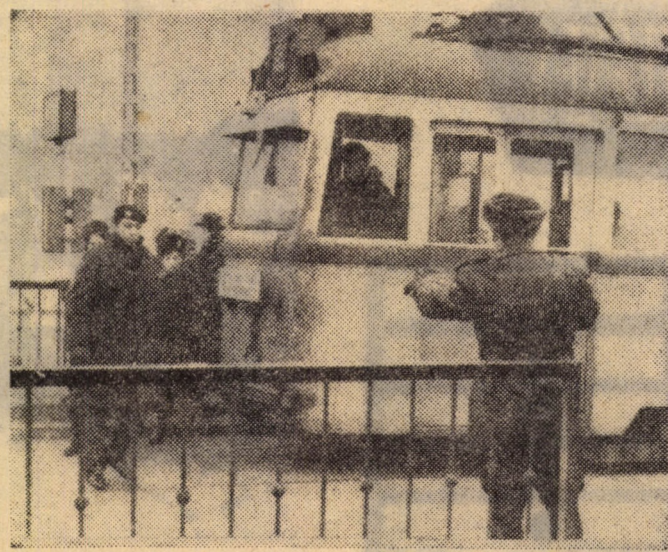
— Már azt hittem, nem jön el — mondja. Hangja bűg. Vegye le a kabátját. Meleg van. Na, ne féljen! A férfi hangja most bűgátsból zengésbe megy át ...

★

Vegye fel a kabátját ... És ne sirjon! A férfi hangja zengésből bűgátsba megy át. Na, ne sirjon már! Nem olyan nagy dolog, ami történt. És most menjen fel a dékániba, vegyen egy üvé-jegyet, és a jövő hétre végre tanulja meg becsületesen az anyagot!

Rózsahegy János

NEVELNEK MINKET

Még mielőtt belépünk az egyetem kapuján, a Dimitrov téri vilamos megállónál

(Foto: Váradi)

Práger László

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 8
Telefon: 186-850/138 m.
Felelős szerkesztő:
dr. Kablits László
Kiadja: Hirlapkiadó Vállalat
Megjelenik 2 hetenként
Készül a Szikra Lapnyomdában